

P. VARGA LÁSZLÓ:

A VATICÁN

NYILATKOZOTT

A szociális gondolat hirdetőit is megszólaltatjuk lapunk hasábjain. Elsőnek P. Varga Lászlót, a Szociális Népmozgalom és a Katolikus Legényegylet, és a EMSzO vezérégyéniséget kértük meg, ismertessen meg bennünket a Quadragesimo Anno és Rerum Novarum diktálta szociális élet útjából.

Nehéz sorsa van az igazságnak az emberek között. Azért is fordul az élet az emberek ellen, mert az élet nem lehet meg igazság nélkül, amelyet cselekedniünk kellene szeretetben. A római két nagy szociális körlevél az igazság szava volt, az igazságtalan gazdagokhoz és lázadó szegényekhez, akik jobban gyűlölik az embert, mint a bűnt az emberben. A szocializmus nem egyéb, mint a tömeglelkében uralkodó kapitalista szellem forradalma a polgári osztály kapitalizmusa ellen. A forradalom győzelme után, a rendszer nem is változott meg, mert csak annyi történt, hogy a nagytőkének a helyét az állam foglalta el, mint egyetlen vállalkozó, tulajdonos és munkaadó.

A Vatikán javaslata egyelőre nem kellett sem a Rockefellereknek, sem a proletároknak. Az lett a sorsa, mint az Evangéliumé: a világosságot nem fogadta be az emberi sötétség. Pedig a legfőbb erkölcsi tekintély biztos feansóbságával mutatta meg a tulajdon szükségességét és jogosságát, de mivel annak kötelezettségeit is meghirdette, nem kellett a birtokosoknak. Jóllehet oly páratlan igazságossággal és tiszta szeretettel nem bizonyította a védelmezte a munkásság életjogait mint a Vatikán, a proletárok mégsem álltak melléje, mert elítélte a bosszúállás véres forradalmát és a szocialisták új pogányságát, amelyet a kapitalistákban is kárhoztatott.

Mi pedig ma már kézzelfoghatólag látjuk, hogy egész ragyogó kultúránk, minden büszke alkotásunk homokra épített palota volt, mert a rohanó haladásban az ember kultúrája ugyancsak rohamosan visszafejlődött. Közösséget és társadalmi rendet nem lehet létrehozni se tudomány, se technikával, se gazdagsággal se forradalommal, ahhoz mérhetetlenül több kell. Ahhoz a közösséget akaró és azt szolgáló tudó emberek kellene. Ez az a felsőbbrendű emberfajta, amely ma Európában a látszat szerint kiveszőben van, pedig most van rájuk igazán szükség. Szocialista van itt bőven, mert az akárki lehet, de szociális ember, csak az tud lenni, aki Istentől született. Az, aki megtalálja az elrejtett kincset, aki megszerezte magának, a minden vagyonnál nagyobb isteni vagyonát az életnek. Az akit megragadott és felgyújtott a pünkösdi vihar; akinek értelme és látása a hit birtokában végtelenre táult és akinek szíve megtelt a krisztusi öröm erős borával. A szívből és emberségből kifogytak az igazi nyomorgók a koldúsok és proletárok. Rájuk csak azok segíthetnek, akik jóságban és igazságosságban milliomosok. Emberfeletti emberek, akikben Istentől sugárzó erők feszülnek s az élet teljességét meghódították maguknak. Bensőséges közösségekben vannak Krisztussal, akiben az Istenség teljessége lakozik s azért tudnak közösséget teremteni az emberek között, mert azon nem keresni akarnak, hanem a saját bőségüket viszik bele, hogy mindenkinek mindene legyen, amint Pál apostol meghatározta a szociális embert. De most olyan rendkívüli emberek kellenek, akik csak magukat áldozzák fel a többiekért, mert tudják, hogy nekik az áldozat a legfőbb nyereség. Ők tudják, hogy a vagyon démoni varázsát csak az igazságosság hatalmával lehet megtörni, de rémuralommal és véres erőszakkal soha. Igaz, maga az erkölcs és közjó követeli, hogy a gonosztevőket kivégezzék, de a bálványimádókat nem szabad kivégezni, azokat meg kell téríteni. Már pedig a mai társadalom nagy része gazdag és szegény egyaránt a tőke bálványának szenvedélyes híve. Nem valami amerikai milliárdos vagy kartelvezér, hanem szocialista forradalmár író jelentette ki milliók nevébe: a jövő vallása, tehát a mi vallásunk a *technika*. Ez világos beszéd, ebből értheti aki akarja, hogy a szociális kérdés lényegében és végső fokon vallási kérdés. Mind a kapitalista, mind a szocialista egy bálványt imád, azt, amelyet az igazság Istene helyett faragtak

maguknak. Azért a szocializmus nem is képes legyőzni a kapitalizmust. Győztes csak az a kereszténység lehet, amely mindkettővel szöges ellentétben áll és a társadalom isteni jogrendjét állítja helyre.

A két pápai körlevélben nem az a nagy újság, hogy megsemmisítő bírálatot mond a kapitalizmusról és szocializmusról, hanem az a vád és parancs, amely a keresztényeknek szól. A szeretet emeli ezt a vádat azért is meg nem fellebbezhető. Határozottan mondja: hogy sok keresztény az evangéliumot spanyolfalnak használta az uzsorarendszer bűneinek palástolására; számos pap hitvány viselkedésével rossz hírbe hozta és gyűlöletessé tette a vallást; a katolikusok nem ismerik felelőségüket amellyel Istennek tartoznak, a rájuk zúdult bajokért; nem ismerik az egyház tanítását, nem tudják mi a kereszténység veleje és mit kell tenni a világforradalommal szemben; jobban olvassák bármelyik párt programját mint az egyházét és ezért nem tudnak sem magukon sem másokon segíteni. Igen, ez most a legfőbb baj: a problema kulcsa a tények száma. Nálunk a helyzet talán még súlyosabb, mint bárhol másutt, mert aki nem zsidó, mind kereszténynek vallja magát, becsapják magukat és megtévesztik a közvéleményt. Időpazarlás lenne bővebben jellemezni ezt a tömeges képmutatást. A bűn csak másban gyűlölik, de magukban nem; őszinteséget és igazságot csak másoktól követelnek, de maguktól nem; kegyelem és lelki élet nem kell nekik és fogalmuk sincs a szeretetről, az Isten Országát épp úgy nem keresik, mint a vérbeli kommunisták, de azért keresztényeknek mondják magukat. Pedig a kereszténység igazsága ma is olyan ép és egyetlen, életerejé ma is olyan bőséges és termékeny, mint bármelyik században volt, de egy erkölcsileg súlyosan beteg, sőt végzetesen legyengült társadalomból még a hajlamosság is hiányzik, hogy a tiszta keresztény kultúra nagyságát megkívánja. Az újjáépítést új nemzedék fogja végrehajtani, amely a fertőzött környezet rontó hatása alól kivonta magát, mert iszonyodik az álkereszténység szégyenletes nyomorától épp úgy, mint a szocialista pogányság sivárságától. A magyar ifjúságnak egy tekintélyes kisebbsége már megérti a megváltás nagy szükségét és Krisztussal szövetségben vállalja a küldetést az egész magyarság megváltására.

Programok nem jelentenek semmit a világban, de kevesek erős hite újjá teremtheti a föld színét, akár az Isten, akár a sátán képére. Az istentagadó is erős hitből él, hisz abban amit bizonyítani nem tud. Hisz, hogy nincs Isten és a vallás minden haladás legfőbb akadálya és a társadalom nyomorát csak akkor lehet megszüntetni, ha előbb eltűnik a kereszténység. Az értelem öngyilkossága ez a hit, de megdönteni csak azok fogják, akik az értelem parancsára hisznek Istennek és Krisztus erejének fegyverzetébe öltözve szállnak harcba a világgal. Ez az egyetlen igazi háború, amelyben nem a kenyér és a hatalom a tét, nem is a test, hanem az egész ember és az egész üdvösség.

A keresztény feladat ma sokkal nehezebb, mint sokan gondolják. Most már nem az áltudomány köntösébe hetvenkedő szabadgondolattal állnak szemben; azt a komoly tudomány birtokában könnyű leverni és elnémitani. A hivalkodó kétely ártalmatlan szellemi nátha ahhoz a lélekállapothoz képest, amely a mai istentagadást jellemzi. Ez már megszállottság, sátáni misztika, valami örület és közveszélyes bomlottság, amelynek egyetlen kielégülése a féktelen rombolás, vele szemben a lanygos polgári hitbuzgalom, az inaszakadt kegyesség, az ünnepekre szánt áhítat és hagyományból vállalt hithűség teljesen elégtelen. Az ilyen keresztények jobban teszik, ha kitérnek az ütközet elől és ha lehet olyan helyre menekülnek, ahol a vihar nem teszi póbára gyengeségüket. Péter apostol a sátánt éhségtől ordító országnak mondja, tehát csak az álljon útjába, aki előtt a ragaszkodó fenévad is megjuhászokdni kénytelen.

A vakhit rontó hatalmát csak a fölvilágosult hit törheti meg, az a hit, amelyik mérhetetlenül több világosságot ad az értelemnek, mint bármekkora természetes tudás. Az ahit, amely megmutatja az ember isteni értékét, méltóságát és nagyságát; megvilágítja az állam

A Phlogistonról

A SzEI munkájának egyik jelentős állomása a Szegedi Híd testvérképének, a Phlogistonnak megjelenése. Az előkelő, művészi kiállításban megjelent vegyészlap a Szegedi Egyetemi Ifjúság sokoldalú figyelméről és munkásságáról tanuskodik.

A lap bevezető sorait dr. Szent-Györgyi Albert írta a természettudományi oktatásról és ezzel a mai civilizációnak legégetőbb kérdését tárgyalta. Ma, amikor az emberi élet lehetősége éppen a nyersanyagok körül fordul meg; életet jelent a nyersanyagot utánpótló társadalmi osztály, a természettudós minél alaposabb nevelése és kiképzése. Ez a nevelés nem szorítkozhatik csupán természettudományokra, hanem szükséges, hogy az emberi élet minden síkját áttekintő, magasabb világnézeti pontokról kapja irányítását.

A következő cikk foglalkozik a matematikai karon végző vegyészdoktorok sorsával. Megdöbbenve állapítja meg, hogy ez a gyakorlati és elméleti szempontból oly jelentős réteg pusztán helytelen referenciák és a mérnöki kar anyagi érdekein alakuló hirverés miatt teljességgel háttérbe szorul. Ezen akar segíteni a cikk írója által megindított mozgalom, aki a kémiából, mint főtárgyból doktorált, tudományegyetemen végzett vegyészeket érdeklő közösségbe óhajtja tömöríteni. Ennek a mozgalomnak a megindítása egyébként az elmúlt SzEI munkaév egyik kiemelkedő eseménye is.

Dr. Hegedűs István fejtegeti a következő cikkben a vegyészkamara nyújtotta lehetőséget és párhuzamba állítja őket az előző cikk célkitűzéseivel.

Dr. Bános Gizella a mai ember világnézeti alapjait rendszerezi a „Fizika világképe” című cikkében. Magyarítja a matematikailag és természettudományilag nem képzett laikus számára is a világmindenség nagy egységét és rendszerezettségét. Az egész lap két legaktuálisabb és talán mindenkit leginkább érdeklő cikke Dr. Csokán Páltól a „Háború hatása a magyar gyáriparra” és Dr. Börcsök Emil cikke a mű- és pótanyagokról. Rávilágítanak ezek a cikkek azokra a lehetőségekre és valószínűségekre, melyek a háború befejezése után Európa népeire várhatnak.

Az emberi haladás szeizmográfiája mindig a világ vas- és széntermelése volt.

Ennek a mindenkinek életébe közvetlenül befolyó görbének személyes változásait kíséri figyelemmel Dr. Mezösi József „A világ vasérctermelés” című cikkében. A tudomány egyik legfontosabb eszközéről, a fényképezőgépről, annak használhatóságáról ír „A fényképezés a tudomány szolgálatában” címen Dr. Gerendás Mihály.

A lapot Mészáros Lajos rovata, a Pöfögő-Höcölő zárja, melyben egybegyűjtí azokat a kicsi, de csillogó szellemi szikrákat, melyek a laboratórium idegfeszítő munkáját elviselhetővé teszik.

Vissza kell még térnünk a lap címlapjára, mely egy eltárgadhatatlan tehetség, Jankó Géza kifinomult ízléséről és művészi inspirációjáról beszél.

A Phlogiston új számát érdeklődéssel és bizalommal várjuk.

Olvasd és add tovább a SZEVEDI HIDAT. A SzEI nem a filléreidből gazdagodni akar, hanem a gondolataival gazdagítani!

Szombaton a MAGYAR SZÓ DÉLUTÁNJA!